

Krav på lagerutrymme och tillverkningslokal för alkoholdrycker

Denna anvisning är avsedd som stöd för bedömningen av huruvida ett lagerutrymme eller en tillverkningslokal för alkoholdrycker uppfyller de krav som tillställs i lagstiftningen alla krav. I denna anvisningen används den gemensamma benämningen livsmedelslokal för lagerutrymmen och tillverkningslokaler för alkoholdrycker. Bestämmelser om kraven på livsmedelslokaler finns i livsmedelslagen (23/2006), Europaparlamentets och rådets förordning om livsmedelshygien (852/2004) samt jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien i anmälda livsmedelslokaler (1367/2011). Även alkohollagen (1143/1994) och punktskattelagen (182/2010) ställer särskilda krav på lagring och tillverkningsställen för alkoholdrycker. Enligt punktskattelagen är Tullen behörig myndighet, och kan ge anvisningar om lokalens säkerhetsåtgärder

Livsmedelslokalen ska vara ändamålsenligt planerad. Utöver livsmedelslagstiftningen ställer också byggnadstillsynen och räddningsväsendet sina egna krav på lokalernas ändamålsenlighet. Innan en ny livsmedelslokal byggs eller byggnadstekniska ändringar görs i en lokal ska den lokala byggnadstillsynen kontaktas för ansökan om åtgärdstillstånd/bygglov. Räddningsverket ska kontaktas om brandfarliga ämnen förvaras eller tillverkas i lokalerna.

Livsmedelsföretagaren ska lämna in en skriftlig anmälan om livsmedelslokalen till tillsynsmyndigheten senast fyra veckor innan verksamheten inleds eller en väsentlig ändring görs (anmäld livsmedelslokal). Anmälan om skattefria lager och tillverkningsställen handläggs av Valvira. Anmälan om skattebelagda lager ska lämnas till tillsynsmyndigheten i den kommun där livsmedelslokalen är belägen.

Allmänna krav på livsmedelslokaler

En livsmedelslokal ska planeras, placeras, konstrueras och utrustas, underhållas och vårdas samt verksamheten ordnas så att säkerheten hos livsmedlen inte äventyras. Råvaror och alla ingredienser som lagras ska förvaras under förhållanden som skyddar mot kontaminering och förhindrar förskämning. Livsmedelslokalen får inte användas som bostad och den får inte vara belägen i hemfridsområde.

Livsmedelslokalen ska hållas ren och i gott skick. Lokalens planering, utformning, konstruktion, placering och storlek ska vara sådan att:

- det är möjligt att på ett behörigt sätt adekvat underhålla, rengöra och desinficera lokalen och alla steg som ingår i verksamheten kan genomföras på ett hygieniskt sätt
- giftiga material eller skadedjur inte kommer i kontakt med livsmedlen, och kondensbildning och oönskat mögel på ytor inte kan uppstå
- eventuell kylförvaring är ändamålsenlig i fråga om kapacitet och temperaturkontroll.

Dnr 812/99/2014

22.12.2014

Ytmaterial

Ytorna på tillverkningsstället (även flasktappning betraktas som tillverkning) ska vara lätta att rengöra och, när det behövs, desinficera. Ytmaterialet ska vara ogenomträngliga, icke absorberande, tvättbara och giftfria. Golv- och väggytor ska hållas i gott skick. Innertak och installationer som är fästa i taket ska vara byggda och utformade på ett sådant sätt att ansamling av smuts förhindras och att kondensbildning, uppkomst av oönskat mögel och avgivande av partiklar begränsas. Också dörrar, fönster och andra öppningar ska i likhet med andra ytor vara lätta att rengöra och konstruerade på ett sådant sätt att ansamling av smuts förhindras.

Ytor (även ytor på utrustning) i utrymmen där livsmedel hanteras, och särskilt de ytor som kommer i kontakt med livsmedel, ska hållas i gott skick. Ytorna ska vara lätta att rengöra och, när det behövs, desinficera.

Utrustning

Utrustningar och delar som hör till dessa ska vara tillverkade av livsmedelsgodkänt material. Alla föremål och tillbehör och all utrustning som kommer i kontakt med livsmedel ska kunna rengöras effektivt och vid behov desinficeras tillräckligt ofta. Maskiner, anordningar, redskap och kärl som används för tillverkning eller annan hantering av livsmedel ska vara hållbara, lätta att rengöra och vid behov desinficera samt sådana att inga skadliga ämnen hamnar i livsmedlen (delarna ska vara lätta att lösgöra och tvätta). Rostfritt stål rekommenderas för utrustning

Utrustningen ska ha en sådan konstruktion, bestå av sådana material och hållas i så gott skick att risken för kontaminering minimeras. Också området kring utrustningen ska kunna rengöras på ändamålsenligt sätt.

Ventilation och belysning

Det ska finnas ändamålsenlig och tillräcklig naturlig eller mekanisk ventilation i lokalerna. Ventilationssystem ska vara konstruerade på ett sådant sätt att filter och andra delar som måste rengöras eller bytas ut är lättillgängliga, och de ska rengöras regelbundet. Livsmedelslokalen ska ha tillräcklig belysning och lamporna i belysningen skall vara skyddade.

Vattenposter, vattenförsörjning och avloppssystem

Det ska finnas tillräckligt med vatten som uppfyller kvalitetskraven på hushållsvatten i livsmedelslokalen. Vidare ska det finnas vattenposter för handtvätt och rengöring av arbetsredskap och livsmedel. Om annat än hushållsvatten annat vatten än dricksvatten används för till exempel kylning, ska det ledas i särskilda ändamålsenligt märkta ledningssystem.

Avloppssystemen ska vara utformade och konstruerade så att de har tillräcklig kapacitet och inte medför någon risk för kontaminering. Om avloppen är delvis eller helt öppna ska de vara utformade så att avloppsvatten inte kan flöda mot eller in på en ren yta. Golven ska vid behov vara försedda med ändamålsenliga avloppsbrunnar.

Dnr 812/99/2014

22.12.2014

Förvaringsrum för städredskap

Rengörings- och desinfektionsmedel får inte förvaras där livsmedel hantearas. Det ska finnas ett separat och ändamålsenligt utrustat utrymme för förvaring av städredskap i livsmedelslokalen. I vissa fall kan detta utrymme placeras utanför livsmedelslokalen.

Personalrum

Livsmedelslokalen ska ha ändamålsenligt utrustade sanitära utrymmen och omklädningsrum för personalen. Tillsynsmyndigheten kan i vissa fall tillåta att dessa rum placeras i en separat lokal eller byggnad i stället för i livsmedelslokalen.

Avfallshantering

Förskämda livsmedel och annat avfall ska förvaras på ett ställe som avsatts för dem tillräckligt avskilt från den övriga verksamheten i livsmedelslokalen och livsmedlen samt avlägsnas från lokalen tillräckligt ofta, dock minst en gång om dagen. Allt avfall ska avlägsnas på ett hygieniskt sätt som är skonsamt för miljön.

Transport

Fordon och containrar som används för transport av livsmedel får inte användas för något annat syfte, och de ska hållas rena och i gott skick. Bulktransport av drycker ska ske i behållare och/eller containrar/tankar, som ska vara märkta på ett tydligt och outplånligt sätt med texten "endast för livsmedel".

Passerkontroll

Tillverkningen och lagringen av alkoholdrycker ska kunna övervakas effektivt. Obehöriga ska förhindras tillträde till livsmedelslokalen. Dörrarna till lokalen ska kunna låsas och passerkontroll vid behov ordnas till exempel med hjälp av övervakningskameror.

Närmare upplysningar alkoholi@valvira.fi

Jussi Holmalahti

Direktör Jussi Holmalahti

Timo Rokka

Överinspektör Timo Rokka